

Zatwierdzam

Główny Inspektor
Ochrony Środowiska

RAPORT

**o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym
i elektronicznym w 2016 roku**

Warszawa, lipiec 2017 r.

**Opracowano w Departamencie Kontroli Rynku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska**

Wstęp

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1688) Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do dnia 30 lipca każdego roku, roczny raport o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem w poprzednim roku kalendarzowym.

Podkreślić jednak należy, że w części dotyczącej przepisów związanych z wpisem, zmianą wpisu oraz wykreśleniem z Rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz sprawozdawczości, z wyłączeniem zaświadczeń, w dalszym ciągu ma zastosowanie ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155 z późn. zm.).

Ponadto w związku z wejściem w życie w dniu 23 stycznia 2013 r. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1987 z późn. zm.) stosownie do art. 214 pkt 4 tej ustawy przepisy o rejestrze prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zostały uchylone. Zgodnie jednak z art. 235 ust. 2 ww. ustawy o odpadach Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzący rejestr na podstawie przepisów dotychczasowych zakończy prowadzenie tego rejestru z dniem utworzenia rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ww. ustawy, zwanego dalej „rejestrem prowadzonym przez marszałków województw”. Rejestr ten dotychczas nie został utworzony. Stosownie więc do art. 235 ust. 3 ww. ustawy do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw, do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska stosuje się przepisy dotychczasowe, czyli przepisy ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprzed nowelizacji.

Potwierdzeniem powyższego faktu jest również treść art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużyтым sprzęcie, który stanowi, że do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków, ilekroć w ustawie jest mowa o rejestrze rozumie się przez

to rejestr, o którym mowa w art. 235 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, prowadzony na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie tej ustawy, z tym, że ten rejestr zawiera dodatkowo nazwę marki sprzętu, typ sprzętu (sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych lub sprzęt inny niż przeznaczony dla gospodarstw domowych) oraz informację o stosowanej technice sprzedaży sprzętu.

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia nowego rejestru prowadzonego przez marszałków województw, rejestr, który prowadzi GIOŚ, a więc Rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony będzie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na takich samych zasadach, jak przed wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. W dalszym ciągu zastosowanie będą miały m.in. przepisy art. 6 – 15 i art. 17 ww. ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, a co za tym idzie, również rozporządzenia dotyczące prowadzonego przez GIOŚ rejestru oraz wzory sprawozdań.

Zakres rocznego raportu został określony w nowym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytych sprzętem (Dz. U. z 2016 r., poz. 2184). Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia raport obejmuje:

- 1) część opisową zawierającą informacje o:
 - a) ogólnej liczbie wprowadzających sprzęt, autoryzowanych przedstawicieli, organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz podmiotów gospodarujących zużytych sprzętem wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
 - b) liczbie wprowadzających sprzęt, autoryzowanych przedstawicieli, organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz podmiotów gospodarujących zużytych sprzętem wpisanych oraz wykreślonych z rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w roku, którego dotyczy raport,
 - c) liczbie umów zawartych między wprowadzającymi sprzęt i autoryzowanymi przedstawicielami a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - d) liczbie prowadzących zakłady przetwarzania, którzy nie zawarli umowy z wprowadzającym sprzęt lub organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - e) ogólnych zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling lub inne niż recykling procesy odzysku,
 - f) prowadzonych procesach odzysku, w tym recyklingu, zużytego sprzętu,

- g) masie sprzętu wprowadzonego do obrotu,
- h) całkowitej masie zebranego zużytego sprzętu również z podziałem na zużyty sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych oraz z innych źródeł niż gospodarstwa domowe,
- i) masie zużytego sprzętu przetworzonego w zakładach przetwarzania,
- j) masie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku,
- k) osiągniętym poziomie zbierania zużytego sprzętu,
- l) masie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej w celu poddania recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku lub unieszkodliwianiu,
- m) masie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej w celu poddania recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku lub unieszkodliwianiu,
- n) istniejącym w Rzeczypospolitej Polskiej systemie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu,
- o) przeprowadzonych przez wprowadzających sprzęt i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego publicznych kampaniach edukacyjnych, w tym o łącznej wysokości środków przeznaczonych na te kampanie i sposobach ich przeprowadzania w przypadku organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- p) liczbie podmiotów, które skorzystały ze zwolnienia, o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- q) przeprowadzonych kontrolach, o których mowa w art. 86 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. j ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 1688), z podaniem liczby podmiotów skontrolowanych – oddzielnie dla prowadzących zakłady przetwarzania i oddzielnie dla pozostałych skontrolowanych podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.), oraz o wynikach tych kontroli;

2) tabele:

- nr 1: Sprzęt wprowadzony do obrotu oraz zebrany i poddany przetwarzaniu zużyty sprzęt w danym roku kalendarzowym;

- nr 2: Odzysk, przygotowanie do ponownego użycia i recykling zużytego sprzętu, a także uzyskane poziomy odzysku oraz przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu w danym roku kalendarzowym.

Zgodnie jednak z § 3 ust. 2 treści ww. rozporządzenia, informacje zawarte w § 1 ust. 1 pkt 1 lit. l, m, o, p zamieszcza się w rocznym raporcie o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem od dnia utworzenia Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami (dalej: BDO), zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Wobec powyższego raport sporządzony za 2016r. zawiera tylko część danych objętych treścią ww. rozporządzenia Ministra Środowiska. Ponadto, z uwagi na utrzymanie okresów przejściowych w zakresie sprawozdawczości, na podstawie art. 237a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach GIOŚ informuje, że jednostką przyjętą w niniejszym raporcie jest kilogram, a nie megagram.

Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nakłada na wszystkie zarejestrowane podmioty obowiązek sporządzania i przekazywania do GIOŚ sprawozdań półrocznych oraz rocznych, które są podstawą do sporządzenia przedmiotowego raportu.

1. Ogólna ilość wpisanych podmiotów do rejestru

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego od 1 lipca 2006 r., przy czym na dzień 31 grudnia 2016 r. wpisanych było do niego **8257** przedsiębiorców, tzn.:

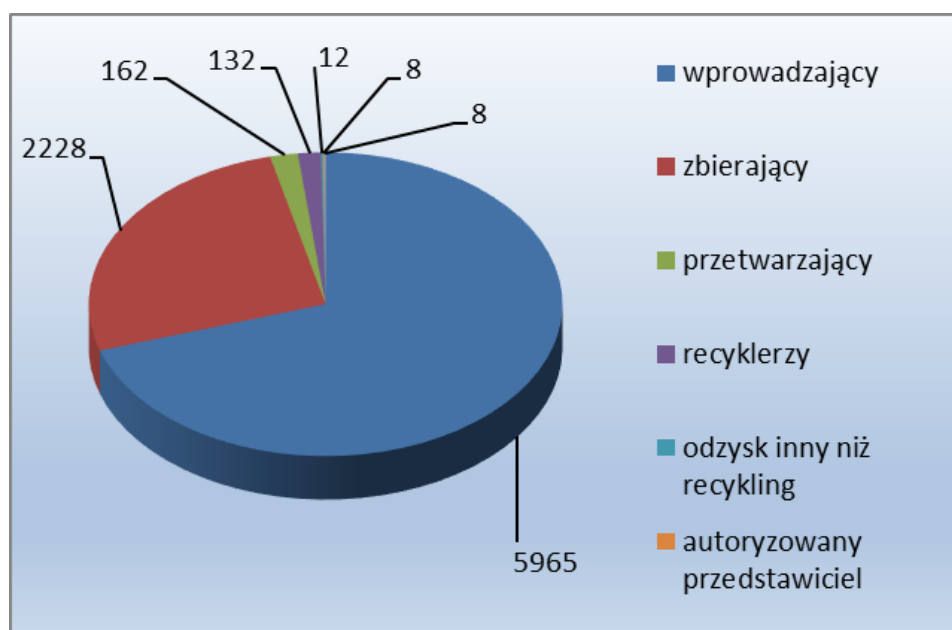
- **5965** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **2228** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **162** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- **132** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- **12** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- **8** organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- **8** autoryzowanych przedstawicieli.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że wiele podmiotów prowadzi działalność w kilku zakresach jednocześnie, jak np. zbierająco-przetwarzający i prowadzący działalność w zakresie recyklingu.

Autoryzowani przedstawiciele są nowym rodzajem podmiotów, i zostali objęci wpisem do rejestru od dnia 01.01.2016 r., w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz zmianą definicji wprowadzającego sprzęt. Autoryzowany przedstawiciel działa w imieniu i na rzecz producenta zagranicznego, ponosząc odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków określonych ww. ustawą dla wprowadzającego sprzęt.

Rys. 1

Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w rejestrze na dzień 31 grudnia 2016 r.

2. Informacje o ilości wpisanych oraz wykreślonych podmiotów z rejestru

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem

W 2016 r. do rejestru GIOŚ wpisano:

- **618** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **141** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **22** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,

- **12** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- **8** autoryzowanych przedstawicieli,
- **4** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku.

W 2016 r. w związku ze złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o wykreślenie z rejestru, z powodu zakończenia działalności gospodarczej podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru, wykreślono z niego **329** podmiotów.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął w 2016 r. **442** postępowań w sprawie wykreślenia z rejestru wprowadzających sprzęt w związku z nieuiszczeniem opłaty rocznej. W wyniku wpłacenia wymaganej opłaty i złożenia przez przedsiębiorców wyjaśnień, GIOŚ umorzył **264** wszczętych postępowań, a **178** przedsiębiorców wykreślił z rejestru w związku z brakiem wniesienia opłaty.

Zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie Główny Inspektor Ochrony Środowiska wydał z urzędu **8445** decyzji o wykreśleniu z rejestru zbierających zużyty sprzęt, którzy nie spełniali definicji zawartej w art. 4 pkt 23 ww. ustawy, czyli byli tzw. zbierającymi nieprofesjonalnymi (prowadzący serwis oraz sprzedawcy detaliczni i hurtowi), a także byli odbierającymi odpady komunalne, którzy prowadzą swoją działalność na podstawie wpisu do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo w przypadku **3176** przedsiębiorców, którzy byli wprowadzająco-zbierającymi, GIOŚ z urzędu dokonał zmiany numeru rejestrowego z WZ na W, również w związku z niespełnianiem ww. definicji zbierającego zużyty sprzęt. Natomiast w przypadku wprowadzających sprzęt, którzy byli przedsiębiorcami zagranicznymi, Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonał wykreślenia z urzędu **67** przedsiębiorców, z uwagi na zmianę definicji wprowadzającego sprzęt.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreśla z rejestru z urzędu w drodze decyzji również w przypadkach określonych w art. 14 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie, tj.: stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy, nie wniesienia wymaganego zabezpieczenia finansowego, stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami. W 2016 roku GIOŚ wszczął **267** takich postępowań, w wyniku których wykreślił z rejestru **94** przedsiębiorców.

Wykreślenie tak dużej liczby przedsiębiorców skutkowało zmianą strukturalną zawartości samego rejestru, w którym po raz pierwszy od jego utworzenia, liczba wprowadzających sprzęt była większa, od liczby zbierających zużyty sprzęt.

Podsumowując, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreślił łącznie w 2016 r. z rejestru **9113** przedsiębiorców.

Tab. 1

Przedsiębiorcy wykreśleni z rejestru w 2016 r.

Lp.	Rodzaj przedsiębiorcy	Liczba wykreślonych przedsiębiorców	
		Na własny wniosek	Z urzędu przez GIOŚ
1	wprowadzający sprzęt	165	244
2	zbierający zużyty sprzęt	53	8487
3	wprowadzający i zbierający zużyty sprzęt	97	19
4	prowadzący zakład przetwarzania i zbierający zużyty sprzęt	11	7
5	prowadzący zakład przetwarzania i zbierający zużyty sprzęt oraz prowadzący działalność w zakresie recyklingu	2	0
6	prowadzący działalność w zakresie recyklingu	0	24
7	prowadzący działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku	0	3
8	organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego	1	0
Razem		329	8784

Ponadto w ramach wykonywanych zadań związanych z prowadzeniem rejestru GIOŚ w 2016 roku wszczął **130** postępowań w sprawie rozliczenia zabezpieczeń finansowych wniesionych przez wprowadzających sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, którzy nie zawarli umowy z organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W wyniku prowadzonych postępowań GIOŚ wydał **127** decyzji w sprawie rozliczania zabezpieczeń finansowych, przy czym z uwagi na czas niezbędny na zebranie materiału dowodowego, część decyzji wydano na początku roku 2017. W wyniku prowadzonych postępowań GIOŚ rozliczył zabezpieczenia finansowe wniesione na łączną kwotę ok. **2,2** mln

zł. Wydane decyzje w **117** przypadkach dotyczyły zwrotu wniesionego zabezpieczenia, w **7** przypadkach częściowego zwrotu a częściowego przeznaczenia środków z zabezpieczenia finansowego, a w **2** przypadkach przeznaczenia całości środków z zabezpieczenia na sfinansowanie zbierania, przetwarzania, odzysku, w tym recyklingu, lub unieszkodliwiania zużytego sprzętu, w **3** przypadkach nie było możliwe rozliczenie zabezpieczenia, gdyż przedsiębiorcy nie przedstawili dowodów umożliwiających ich rozliczenie, natomiast w **1** przypadku umorzono postępowanie w sprawie rozliczania zabezpieczenia finansowego z uwagi na brak obowiązku wnoszenia zabezpieczenia finansowego na 2016 r.

3. Informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego i autoryzowanymi przedstawicielami

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Wśród **5965** zarejestrowanych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego na koniec 2016 r. **232** samodzielnie realizowało obowiązki związane z organizowaniem i finansowaniem zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu określonych w przepisach ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Należy zauważyć, że liczba wprowadzających sprzęt, którzy samodzielnie realizują obowiązki wynikające z przepisów tej ustawy corocznie ulega zmniejszeniu. W stosunku do ogólnej liczby blisko 6 tysięcy wprowadzających sprzęt, stanowili oni tylko **3,88** %.

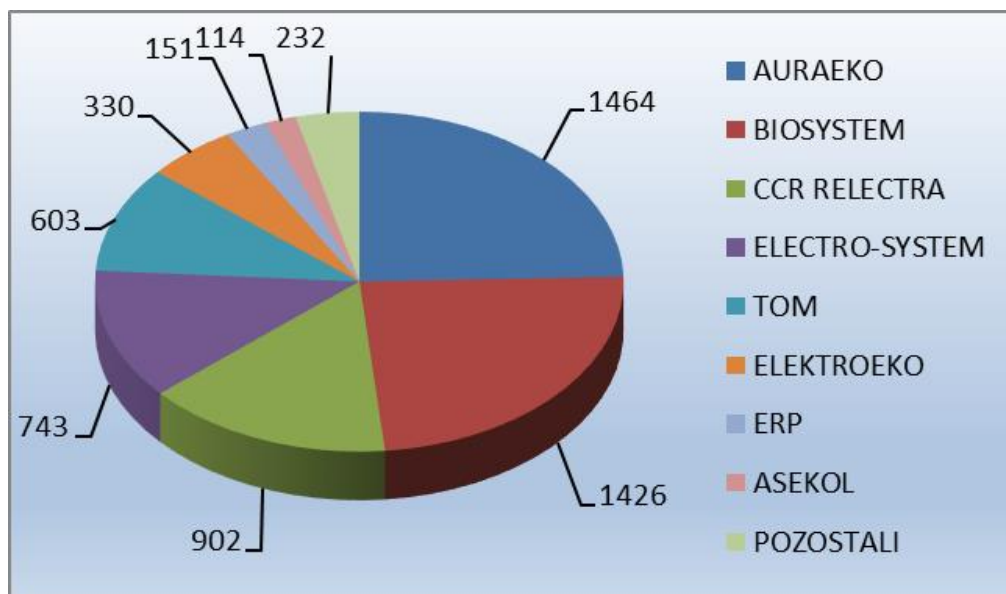
Na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba zawartych umów z organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego kształtowała się następująco:

- Auraeko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **1464**
- Biosystem Elektrorecykling Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **1426**
- CCR RELECTRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **902**
- Electro-System Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **743**
- TOM Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **603**
- ElektroEko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **330**

- ERP Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacja Odzysku Opakowań Spółka Akcyjna – **151**
- ASEKOL Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **114**

Rys. 2

Ilość wprowadzających sprzęt z podziałem na organizacje odzysku

4. Liczba prowadzących zakłady przetwarzania, którzy nie zawarli umowy z wprowadzającym sprzęt lub organizacją odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. d rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Analizując dane zawarte w sprawozdaniach – wykaz zakładów przetwarzania należy wskazać, że na **162** zakłady przetwarzania figurujące w rejestrze GIOŚ, tylko **61** zawarło jedną lub więcej umów z wprowadzającymi sprzęt lub organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wobec powyższego w ponad **60** % zakładów przetwarzania wpisanych do rejestru GIOŚ, żaden wprowadzający nie finansował zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu. Fakt ten przekłada się na różnicę mas zużytego sprzętu uwidacznianą na zaświadczeniach o zużytym sprzęcie (zaświadczenia o masie przetworzonego zużytego sprzętu wystawiane są dla wprowadzających sprzęt, którzy zawarli umowy z prowadzącymi zakłady przetwarzania bądź organizacji odzysku) i na sprawozdaniach o przetworzonym zużytym sprzęcie (sprawozdania uwzględniają masę

przetworzonego zużytego sprzętu wynikającą z zaświadczeń o zużytym sprzęcie wystawianych wprowadzającym sprzęt oraz pozostałą masę zużytego sprzętu przetworzoną w zakładzie przetwarzania, której przetworzenia nikt nie sfinansował). Tendencja taka utrzymuje się od samego początku istnienia systemu zagospodarowania zużytego sprzętu. Dodatkowo jak wynika z przesłanych sprawozdań, nie wszystkie zakłady przetwarzania pomimo posiadanej decyzji oraz przystosowania do wymogów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w 2016 roku prowadziły działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu.

Zjawisko to wskazuje również na postępującą specjalizację w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu, oraz skutkuje stale zmniejszającą się liczbą zakładów przetwarzania figurujących w rejestrze. W ocenie GIOŚ, zarówno wymagania techniczne wynikające z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, jak i treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie rocznego audytu zewnętrznego organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładu przetwarzania (Dz. U. z 2016 r., poz. 2133) skutkować będą nie opłacalnością prowadzenia przetwarzania zużytego sprzętu przez przedsiębiorców, którzy nie będą posiadać umów z wprowadzającymi sprzęt lub organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

5. Ogólne zdolności przetwórcze zakładów przetwarzania oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling lub inne niż recykling procesy odzysku

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. e rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Zgodnie z definicją zakładu przetwarzania zawartą w ustawie z 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz załącznikiem numer 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakładach przetwarzania prowadzony jest proces R 12 (wcześniej procesy R14, R15). Na **162** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania ich łączna zdolność przetwórcza wynosiła **970 519,57** Mg/rok, i jak wynika z danych zawartych w Raporcie (zał. nr 1) była wystarczająca do przetworzenia zebranego zużytego sprzętu.

Natomiast zgodnie z ust. 4 i 5 w załączniku numer 4 do ustawy z 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym ustawodawca określił, że do obliczania poziomów odzysku (innego niż recykling) zużytego sprzętu do odzysku zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R1–R9 w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach, natomiast przy

obliczaniu poziomów recyklingu zużytego sprzętu, do recyklingu zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R2–R9. Na **132** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu ich łączna zdolność przetwórcza wynosiła **5 502 232,70** Mg/rok. Natomiast w przypadku **12** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, ich łączna zdolność przetwórcza wynosiła **545 170,00** Mg/rok. W ocenie GIOŚ, moc przetwórcza instalacji do odzysku i recyklingu była wystarczająca do zagospodarowania odpadów powstających w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu.

6. Prowadzone procesy odzysku, w tym recyklingu, zużytego sprzętu

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. f rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Zgodnie z powyższymi danymi oraz załącznikiem numer 2 do raportu wprowadzający sprzęt oraz organizacje odzysku osiągnęły wymagany poziom recyklingu i odzysku wynikający z art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w każdej grupie produktowej. Należy podkreślić, że w 2016r. obowiązują poziomy odzysku i recyklingu wyższe dla każdej grupy produktowej o 5 % w stosunku do roku 2015. Procesy odzysku innego niż recykling, czyli głównie regeneracji (R3, R4 i R9) oraz spalania z odzyskiem energii (R1), są procesami pobocznymi, jeżeli chodzi o zagospodarowanie ogólnej masy odpadów powstałych z demontażu zużytego sprzętu. To samo dotyczy procesu przekazania do ponownego użycia, który nie jest recyklingiem, ale masa sprzętu i części składowych sprzętu zagospodarowana w ten sposób, jest wliczana do osiągniętego poziomu recyklingu, zgodnie z treścią załącznika numer 4 do ww. ustawy. Natomiast w przypadku recyklingu wiodącymi procesami są procesy R3, R4 i R5 wymienione w załączniku numer 1 do ustawy o odpadach, gdyż dotyczą głównych grup materiałowych, które są wytwarzane w procesie demontażu zużytego sprzętu (metale żelazne i kolorowe, tworzywa sztuczne, guma, szkło).

7. Masa sprzętu wprowadzonego do obrotu

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. g rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Jak wynika z analizy danych w 2016 r. wynikających ze sprawozdań przedłożonych przez wprowadzających sprzęt, na terytorium Polski wprowadzono łącznie **583 147 036,19** kg sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Największą masę sprzętu – 294 148 996,08 kg – wprowadzono w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (50,44 % łącznej masy) oraz w grupie 3 – Sprzęt informatyczny i

telekomunikacyjny 57 176 270,91 (kg 9,80 % łącznej masy). Istotną masę sprzętu wprowadzonego stanowił również sprzęt z grupy 2 – Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 56 747 113,49 kg (9,73 % łącznej masy). Najmniej wprowadzono sprzętu zaklasyfikowanego do grupy 10 – Automaty wydające – 3 583 286,14 kg (0,61 % łącznej masy wprowadzonego sprzętu). Masa wprowadzonego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2016 roku jest większa o blisko **10 %**, niż masa sprzętu wprowadzonego w 2015 r. Wynika to głównie z wzrostu popytu wewnętrznego w Polsce oraz bardzo dobrej koniunktury gospodarczej.

8. Całkowita masa zebranego zużytego sprzętu również z podziałem na zużyty sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych oraz z innych źródeł niż gospodarstwa domowe

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. h rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

W zakresie zbierania zużytego sprzętu w 2016 r., jak wynika ze sprawozdań przedłożonych przez zbierających zużyty sprzęt, łącznie zebrano **232 653 082,26** kg zużytego sprzętu, w tym z gospodarstw domowych **214 731 043,11** kg, co stanowi 92,29 % masy zebranego zużytego sprzętu, a z innych źródeł niż gospodarstwa domowe **17 922 039,15** kg, co stanowi 7,71 % masy ww. sprzętu. Najwięcej zużytego sprzętu zebrano w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, tj. 115 737 543,62 kg, co stanowi 49,74 % masy zebranego zużytego sprzętu oraz w grupie 3 – Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny, tj. 31 679 665,21 kg, co stanowi 13,61 % masy zebranego zużytego sprzętu. Istotny udział w masie zebranego zużytego sprzętu stanowi również sprzęt z grupy 2, tj. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego – 23 987 277,13 kg, co stanowi 10,31 %. Najmniej zużytego sprzętu zebrano w grupie 10 – Automaty wydające, tj. 1 039 320,30 kg, co stanowi 0,44 % masy zebranego zużytego sprzętu.

9. Masa zużytego sprzętu przetworzonego w zakładach przetwarzania

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

W analizowanym okresie, jak wynika ze sprawozdań przedłożonych przez zakłady przetwarzania, przetworzono łącznie **223 866 773,20** kg zużytego sprzętu, najwięcej w grupach: 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 112 736 823,30 kg co stanowi 50,35 % masy przetworzonego zużytego sprzętu, natomiast najmniej, tj. 1 840 189,00 kg w grupie 10 – Automaty wydające (0,82 %).

10. Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. j rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Jak wynika ze sprawozdań o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ-SEE2, sporządzanych przez wprowadzających sprzęt, całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych w 2016 r. procesowi recyklingu wyniosła **190 410 461,95 kg**. W największym stopniu procesowi recyklingu poddano masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (97 187 404,67 kg, co stanowi 51,04 % masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu). Najmniejszą masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu stanowiły odpady z grupy 10 – Automaty wydające (1 163 284,30 kg, co stanowi 0,61 %).

Natomiast całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innego niż recykling wyniosła **726 659,56 kg**, przy czym największą część, tj. 350 363,36 kg, stanowią odpady powstałe ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (48,21 % całkowitej masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innemu niż recykling). Najmniejszą masę odpadów poddano procesowi odzysku innemu niż recykling powstałych z przetwarzania zużytego sprzętu w postaci Lampy wyładowcze oraz Diody elektroluminescencyjne (LED), tj. 0,00 kg.

Masa zużytego sprzętu przekazanego do ponownego użycia wynosiła **864 080,05 kg**. Największą masę sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia stanowił sprzęt z grupy 3 – Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny 402 237,30 kg (co stanowi 46,55 %).

11. Osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. k rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem, do dnia utworzenia Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, o której mowa w art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zwanej dalej „BDO”, osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 lit. k, należy

obliczyć na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań przedłożonych przez zbierających zużyty sprzęt.

Na podstawie art. 7 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE) (Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38–71) na zasadzie odstępstwa od ust. 1, Polska może, ze względu na niedobory niezbędnej infrastruktury i niski poziom zbiórki zużytego sprzętu postanowić, że osiągnie od dnia 14 sierpnia 2016 r., poziom zbierania niższy niż 45 %, ale wyższy niż 40 %, średniej masy sprzętu elektrycznego i elektronicznego wprowadzonego do obrotu w poprzednich trzech latach. Zgodnie z powyższym osiągnięty poziom zbierania w Polsce wyniósł **47,99** %. Poziom ten został obliczony jako procentowa wartość całkowitej masy zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebranego w 2016 r. do średniej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu w poprzednich trzech latach.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca zebrano **5,58** kg zużytego sprzętu (przyjmując liczbę ludności w 2016 r. 38 433 tys. osób – źródło GUS). W poprzednich latach poziom zbierania zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca kształtował się w następujący sposób: 2015 r. – 4,92 kg zużytego sprzętu, 2014 r. – 4,15 kg zużytego sprzętu, 2013 r. – 4,25 kg zużytego sprzętu, 2012 r. – 4,34 kg zużytego sprzętu, 2011 r. – 3,55 kg zużytego sprzętu, 2010 r. – 2,80 kg zużytego sprzętu, 2009 r. – 2,70 kg zużytego sprzętu, 2008 r. – 1,48 kg zużytego sprzętu, 2007 r. – 0,71 kg zużytego sprzętu, II półrocze 2006 r. – 0,13 kg zużytego sprzętu.

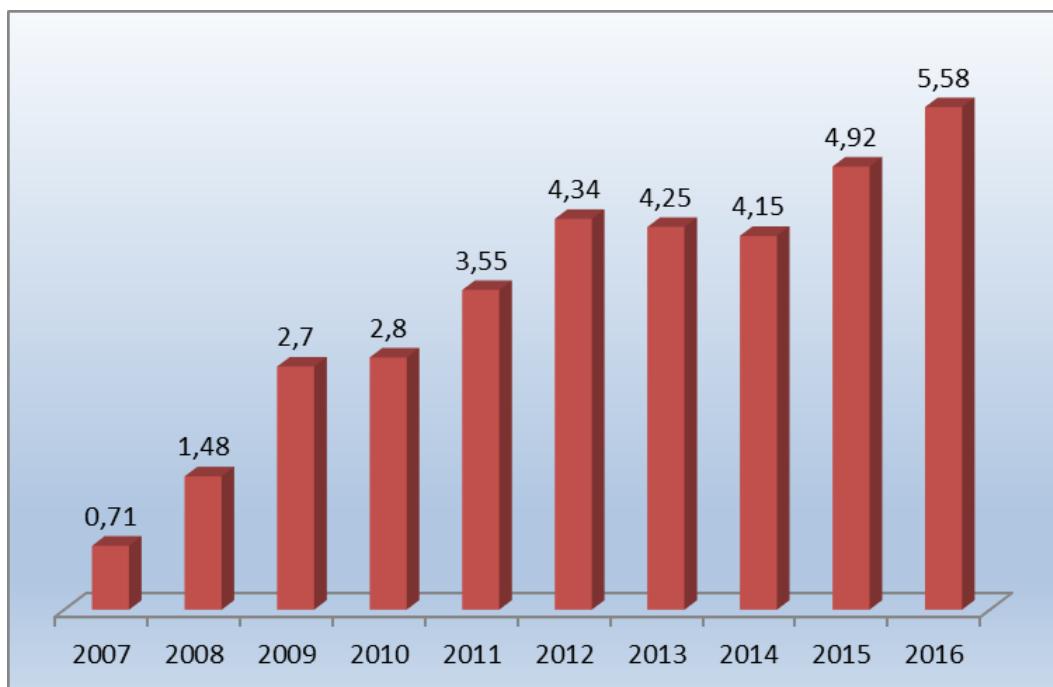
W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz obowiązkiem osiągania poziomów zbierania przez wszystkich wprowadzających sprzęt, znacznemu zmniejszeniu uległa liczba przedsiębiorców, którzy samodzielnie realizowali swoje obowiązki. Stawki rynkowe związane z realizacją obowiązków wprowadzającego sprzęt oraz obowiązek wynikający z art. 113 ww. ustawy o zużytym sprzęcie, spowodowały zwiększoną liczbę zawartych umów cywilno-prawnych przez organizacje odzysku i wprowadzających.

W 2016 r. wszystkie organizacje odzysku osiągnęły wymagane poziomy zbierania zużytego sprzętu. Natomiast w przypadku wprowadzających sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, który wnieśli zabezpieczenie finansowe, GIOŚ w terminie określonym w art. 33 ustawy z 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, tj. do 30 października 2017 r., dokona weryfikacji osiągniętych przez tych przedsiębiorców poziomów zbierania, podczas rozliczania zabezpieczenia finansowego.

Natomiast poziomy zbierania osiągnięte przez pozostałych wprowadzających sprzęt rozliczających się samodzielnie, zostaną zweryfikowane przez marszałków województw, którzy w indywidualnych decyzjach określą wysokość należnej opłaty produktowej, za nie osiągnięcie poziomu zbierania zużytego sprzętu. Z uwagi na treść art. 70 § 1 z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.), marszałkowie województw mają na to pięć lat.

Rys. 3

**Masa zebranego zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca
w latach 2007 – 2016 [kg/mieszkańca]**

W roku 2016 duża część zbierających zużyty sprzęt, przedłożyła po terminie raportu sporządzanego za 2015 r. brakujące sprawozdania. Przedsiębiorcy przypominali sobie o przesłaniu nie przedłożonych dokumentów, najczęściej w momencie otrzymania decyzji o wykreśleniu z rejestru lub informacji o zmianie numeru rejestrowego z WZ na W.

Tab. 2

Masa zużytego sprzętu zebrana w 2015 r., która nie została ujęta w raporcie za 2015 r., z uwagi na błędy lub nie przesłanie do GIOŚ sprawozdania

Lp.	Numer i nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych [kg]	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego od użytkowników innych niż gospodarstwa domowe [kg]
	1	2	3
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	15 432 661,00	498 182,13
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	288 323,10	37 499,00
3	Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny	1 361 729,60	640 750,80
4	Sprzęt konsumencki i panele fotowoltaiczne	330 545,50	183 828,00
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	55 949,40	10 209,50
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6*	91 924,00	2 151,00
6	Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych stacjonarnych narzędzi przemysłowych	107 246,00	6 233,00
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	176 877,00	5,00
8	Wyroby medyczne, z wyjątkiem wszelkich wyrobów wszczepionych i zainfekowanych	7 110,00	13 629,50
9	Przyrządy do monitorowania i kontroli	32 294,50	10 017,00
10	Automaty wydające	0,00	0,00
ŁĄCZNIE		17 884 660,10	1 402 504,93

* Z uwagi na okres przejściowy związany z utrzymaniem wzorów sprawozdań wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, diody LED zostały zaklasyfikowane do grupy 5, rodzaj 6 sprzętu oświetleniowego.

W przypadku, gdyby zbierający zużyty sprzęt rzetelnie oraz terminowo przedłożyli wymagane sprawozdania, to poziom zbierania z gospodarstw domowych w 2015 r. zamiast **4,92 kg/mieszkańca** wyniósłby **5,38 kg** zużytego sprzętu na jednego mieszkańca.

12. Istniejący w Rzeczypospolitej Polskiej system zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. n rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem

Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, implementuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE). Dyrektywa ta jest dyrektywą środowiskową, wydaną na podstawie art. 175 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i jest oparta na zasadzie rozszerzonej odpowiedzialności wprowadzającego na terytorium kraju sprzęt elektryczny i elektroniczny (ang. *Extended Producer Responsibility*, EPR), a to dlatego, iż jest on odpowiedzialny za odpady powstające nie tylko w procesie produkcji, ale również za odpady powstałe po zużyciu wytworzonego sprzętu. Ustawodawca nakłada w ten sposób obowiązek sfinansowania zagospodarowania odpadów, które powstaną z wprowadzanego do obrotu sprzętu, przez wprowadzającego.

Odpady zużytych urządzeń elektrycznych powstałe u wytwórców odpadów (osób fizycznych, przedsiębiorców i instytucji) są zbierane w sposób selektywny przez zbierających zużyty sprzęt, a następnie przekazywane i przetwarzane w zakładach przetwarzania. Wytwórca ma kilka możliwości pozbycia się zużytego sprzętu. Są to m.ni.: przekazanie do PSZOK, pozostawienie w serwisie gdy nie można naprawić serwisowanego urządzenia, przekazanie w sposób selektywny odbierającemu odpady komunalne, przyjęcie przez dystrybutora zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w punkcie sprzedaży, o ile zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju i pełnił te same funkcje co sprzęt sprzedawany. Dodatkowo od 2016 r. ustawodawca nałożył na dystrybutora obowiązek nieodpłatnego odbioru zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych w miejscu dostawy tego sprzętu oraz na prowadzącego jednostkę handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży wynoszącej co najmniej 400 m² i poświęconej sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych, obowiązek do nieodpłatnego przyjęcia w tej jednostce lub w jej bezpośredniej bliskości zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 25 cm, bez konieczności zakupu nowego sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych.

Odpady wytworzone z demontażu zużytego sprzętu mogą być przekazywane do przedsiębiorców prowadzących recykling, odzysk inny niż recykling lub unieszkodliwianie, lub eksportowane oraz poddawane wewnątrzspółnotowej dostawie. Wprowadzający sprzęt

są zobowiązani do finansowania ww. systemu i osiągnięcia rocznych minimalnych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu, a w przypadku ich nie osiągnięcia poniesienia opłaty produktowej.

Rozwój polskiego systemu zagospodarowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zdeterminowany był niechęcią ze strony wprowadzających i reprezentujących ich związków, do finansowania zagospodarowania ww. odpadów. Z powodu braku ustanowienia poziomów zbierania zużytego sprzętu w początkowym okresie funkcjonowania systemu, Polska nie osiągnęła w wymaganym okresie poziomu zbierania w wysokości 4 kg/mieszkańca zużytego sprzętu. Natomiast ustanowienie, przy nowelizacji ustawy, rocznych minimalnych poziomów zbierania i stopniowe ich podnoszenie, ale tylko dla wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych, nie naprawiło w całości finansowania systemu, gdyż finansowane było w dalszym ciągu tylko część zbieranych i przetwarzanych urządzeń, a nie wszystkie odpady w postaci zużytego sprzętu, jakie pojawiały się na rynku.

Nowa ustawa o zużytym sprzęcie nałożyła obowiązek na wszystkich wprowadzających sprzęt osiągnięcia rocznych minimalnych poziomów zbierania zużytego sprzętu, w odniesieniu do średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu w okresie trzech lat. Rozwiązanie takie przyczyni się do równomiernego obciążenia finansowego wszystkich importerów, producentów i wewnątrzspółnotowych dostawców kosztami gospodarowania odpadami w myśl zasady – zanieczyszczający płaci.

13. Przeprowadzone kontrole, o których mowa w art. 86 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. j ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 1688), z podaniem liczby podmiotów skontrolowanych – oddzielnie dla prowadzących zakłady przetwarzania i oddzielnie dla pozostałych skontrolowanych podmiotów korzystających ze środowiska

§ 1 ust. 1 pkt 1, lit. q rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zakresu i wzoru rocznego raportu o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem

Przedsiębiorcy podlegający przepisom ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym są kontrolowani według kategorii ryzyka. W ewidencji Inspekcji Ochrony Środowiska zakłady podzielone są na pięć kategorii ryzyka. Zaliczenie przedsiębiorcy (zakładu) do określonej kategorii wiąże się z częstotliwością kontroli danego zakładu. I tak zaliczenie do:

I kategorii (1 718 zakładów) – kontrola raz w roku¹: np. zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów itp.

V kategorii (41 762 zakłady) – częstotliwość kontroli nie jest określana; zakłady nieprowadzące instalacji np. zakłady kontrolowane w zakresie: wprowadzania baterii, wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego, nadzoru rynku itp.

Artykuł 86 ust. 1 ustawy z 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania.

W 2016 r. liczba zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ wynosiła **162**. W stosunku do 2015 r. liczba funkcjonujących zakładów przetwarzania zmalała o **8** podmiotów. Przy czym należy zauważyć, że kilku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, zarejestrowanych w rejestrze GIOŚ, prowadzi ją w dwóch lub większej liczbie miejsc. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2016 r. przeprowadzili łącznie **180** kontroli zakładów przetwarzania.

¹ Niezależnie od wyniku analizy wielokryterialnej – wymogi prawne (krajowe oraz unijne) oraz inne polecenia, generują listę zakładów, które muszą być kontrolowane co roku.

Tab. 3

**Liczba zakładów przetwarzania i przeprowadzonych kontroli wioś
z podziałem na poszczególne województwa**

Lp.	WIOŚ	Liczba przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2016 r.	Liczba kontroli zakładów przetwarzania
1	Dolnośląski	9	9
2	Kujawsko-Pomorski	14	15
3	Lubelski	4	5
4	Lubuski	8	16
5	Łódzki	13	13
6	Małopolski	14	19
7	Mazowiecki	27	26
8	Opolski	3	4
9	Podkarpacki	3	4
10	Podlaski	10	10
11	Pomorski	8	7
12	Śląski	18	19
13	Świętokrzyski	4	4
14	Warmińsko-Mazurski	6	5
15	Wielkopolski	16	18
16	Zachodniopomorski	5	6
Razem		162	180

Różnica między liczbą zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2016 r., a liczbą przeprowadzonych kontroli zakładów przetwarzania związana jest m.in. z faktem, że niektórzy przedsiębiorcy prowadzący zakłady przetwarzania, prowadzą działalność w kilku lokalizacjach (często na terenie różnych województw), a niektóre zakłady skontrolowano dwukrotnie.

Na **180** kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w **94** nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Liczba kontroli zakładów

przetwarzania, w których stwierdzono nieprawidłowości, w stosunku do 2015 r., wzrosła (z 65 w 2015 r. do 86 w 2016 r.).

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań,
- braku ewidencji odpadów lub prowadzenia ewidencji nierzetelnie,
- naruszenia posiadanych zezwoleń, w tym magazynowania odpadów niezgodnie z posiadaną decyzją,
- przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ,
- nieusuwania niezwłocznie z przyjętego zużytego sprzętu składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych,
- nieuregulowania stanu formalno-prawnego,

W trakcie **180** kontroli zakładów przetwarzania, w **35** przypadkach stwierdzono również inne niedociągnięcia, niż wyżej wymienione, które dotyczyły niedostosowania do wymagań dotyczących aspektów technicznego wyposażenia zakładów. Nieprawidłowości dotyczyły: w 16 przypadkach niedostosowania do treści art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy, czyli braku legalizowanego urządzenia ważącego, w 6 przypadkach art. 51 ust 1 pkt 6 i 7 czyli braku instalacji umożliwiającej odpowiednie przetworzenie przyjętego zużytego sprzętu. Natomiast w pozostałych przypadkach prowadzący zakłady przetwarzania naruszyli wymagania art. 51 ust. 1 pkt 4 i 5 – poprzez brak nieprzepuszczalnego podłoża na odpowiednim obszarze wraz z urządzeniami do likwidacji wycieków oraz brak urządzenia do oczyszczania wody, które odpowiadają regulacjom z zakresu ochrony zdrowia i środowiska – po 3 przypadki naruszeń w każdym z punktów (łącznie 6 naruszeń). Stwierdzone podczas kontroli naruszenia wymagań dotyczących miejsca, w którym magazynowany jest zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny stwierdzono w 7 przypadkach i dotyczyły one: 5 naruszeń art. 50 pkt 1 – brak nieprzepuszczalnego podłoża na odpowiednim obszarze wraz z urządzeniami do likwidacji wycieków oraz 2 naruszeń art. 50 pkt 2 – brak zadaszenia zapobiegającego oddziaływaniu czynników atmosferycznych na właściwych obszarach. Wyjaśnić należy, że wzrost liczby nieprawidłowości w technicznym wyposażeniu zakładów przetwarzania oraz miejsc magazynowania wynika w głównej mierze ze zwiększenia wymagań technicznych (np. wymóg posiadania legalizowanego urządzenia ważącego) zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, jakie wprowadziła w życie ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i

elektronicznym, zastępując ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Ponadto część z zakładów przetwarzania kontrolowana była na początku 2016 r. i nie zdążyła w pełni dostosować się do nowych wymagań technicznych. Natomiast wzrost nieprawidłowości formalno-prawnych, które nie miały wpływu na stan środowiska naturalnego, związany był z nie przestrzeganiem przepisów nowej ustawy o zużytym sprzęcie oraz uzyskiwaniem nowych decyzji administracyjnych, po trzyletnim okresie przejściowym wynikającym z art. 232 ust. 2 ustawy o odpadach.

Podsumowując przeprowadzone przez wioś kontrole zakładów przetwarzania należy wskazać, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w przeważającej większości, podobnie jak w latach poprzednich, nieprzestrzegania wymogów formalnych, tj. nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań oraz niedopełnienia obowiązku prowadzenia ewidencji, a także naruszenia posiadanych zezwoleń, np. magazynowania odpadów poza wyznaczonym terenem. Natomiast znaczny wzrost nieprawidłowości (7 w 2015 r., 35 w 2016 r.) stwierdzonych w technicznym wyposażeniu zakładów przetwarzania związany był ze znacznym zaostrzeniem przepisów w tym zakresie w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w stosunku do wcześniejszych wymagań w tym zakresie, a biorąc pod uwagę, że rok 2016 jest pierwszym rokiem funkcjonowania tej ustawy, nie wszystkie zakłady przetwarzania zdołały dostosować się do nowych przepisów.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **57** zarządzeń pokontrolnych, nałożono **23** mandaty karne, a w **60** przypadkach zastosowano pouczenie. W **14** przypadkach wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska wystąpili z informacją o stwierdzonych nieprawidłowościach do innych organów, m.in. do marszałków województw.

Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska w zakresie kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2016 r. skontrolowali ogółem **209** przedsiębiorców, w tym:

- **105** zbierających zużyty sprzęt,
- **94** wprowadzających sprzęt,
- **9** dystrybutorów sprzętu,
- **1** prowadzącego punkt serwisowy.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości, podobnie jak w latach poprzednich, dotyczyły:

- nieprzedkładania sprawozdań do GIOŚ lub nierzetelnego wypełniania sprawozdań,

- prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem zużytym sprzętem bez wpisu do rejestru GIOŚ,
- nie prowadzenia ewidencji odpadów,
- nieuregulowanego stanu formalno-prawnego z zakresu gospodarki odpadami,
- nie przekazywania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego do zakładu przetwarzania,
- nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postępowania z nimi oraz zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska,
- nieprawidłowego znakowania sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W wyniku stwierdzonych **239** przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska podczas kontroli wydano **106** zarządzeń pokontrolnych, w **108** przypadkach pouczone kierownictwo kontrolowanego podmiotu, nałożono **60** kar grzywny w drodze mandatu karnego, a ponadto skierowano **42** wystąpienia do innych organów.

W 2016 roku wymierzono kary pieniężne w związku z nieprzestrzeganiem przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym na łączną kwotę **215** tys. złotych.

Spis załączników

Tabela nr 1 Sprzęt wprowadzony do obrotu oraz zebrany i poddany przetwarzaniu zużyty sprzęt w danym roku kalendarzowym (2016)

Tabela nr 2 Odzysk, przygotowanie do ponownego użycia i recykling zużytego sprzętu, a także uzyskane poziomy odzysku oraz przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu w danym roku kalendarzowym (2016)

Tabela nr 1

Sprzęt wprowadzony do obrotu oraz zebrany i poddany przetwarzaniu zużyty sprzęt w danym roku kalendarzowym (2016)

Nr kolumny	1	2	3	4	5	6	7
	Masa sprzętu wprowadzonego do obrotu	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych*	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z innych źródeł niż gospodarstwa domowe*	Całkowita masa zebranego zużytego sprzętu*	Masa zużytego sprzętu przetworzonego w zakładach przetwarzania*	Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przetworzonych w innych państwach członkowskich UE**	Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przetworzonych poza UE**
	kg						
1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	294 148 996,08	109 079 054,67	6 658 488,95	115 737 543,62	112 736 823,30	Brak danych	Brak danych
2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	56 747 113,49	23 014 539,12	972 738,01	23 987 277,13	20 576 229,30	Brak danych	Brak danych
3. Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny	57 176 270,91	27 794 900,73	3 884 764,48	31 679 665,21	26 553 891,00	Brak danych	Brak danych
4. Sprzęt konsumencki i panele fotowoltaiczne	40 442 466,90	20 168 652,82	743 267,10	20 911 919,92	18 219 937,90	Brak danych	Brak danych
5. Sprzęt oświetleniowy	38 456 003,68	8 563 001,03	2 065 350,35	10 628 351,38	12 166 280,50	Brak danych	Brak danych
5a. Gazowe lampy wyładowcze	3 750 186,42	2 683 188,36	235 731,92	2 918 920,28	3 512 355,90	Brak danych	Brak danych
5b. Diody elektroluminescencyjne (LED)	10 194 539,77	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych stacjonarnych narzędzi przemysłowych	55 700 418,78	17 017 912,77	1 029 103,98	18 047 016,75	19 997 351,80	Brak danych	Brak danych
7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	11 452 159,98	3 008 564,40	141 767,00	3 150 331,40	3 614 180,90	Brak danych	Brak danych

8. Wyroby medyczne, z wyjątkiem wszelkich wyrobów wszczepionych i zainfekowanych	4 398 286,85	1 161 125,91	601 542,80	1 762 668,71	1 835 187,10	Brak danych	Brak danych
9. Przyrządy do monitorowania i kontroli	7 097 307,19	2 240 103,30	549 964,26	2 790 067,56	2 814 346,50	Brak danych	Brak danych
10. Automaty wydające	3 583 286,14	0,00	1 039 320,30	1 039 320,30	1 840 189,00	Brak danych	Brak danych
OGÓLEM	583 147 036,19	214 731 043,11	17 922 039,15	232 653 082,26	223 866 773,20	Brak danych	Brak danych

* Z uwagi na okres przejściowy związany z utrzymaniem wzorów sprawozdań dla gospodarujących odpadami, tj. zbierającego i przetwarzającego zużyty sprzęt, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, diody LED zostały zaklasyfikowane do grupy 5, rodzaj 6 sprzętu oświetleniowego. Wobec powyższego GIOŚ nie posiada ww. danych za 2016 r.

** Z uwagi na nie wydanie przez Ministra Środowiska na podstawie art. 74 ust. 2 pkt 5 litera a tiret trzeci ustawy o odpadach, wzoru sprawozdania określającego odrębnie informacje o: masie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przetworzonych w innych państwach członkowskich UE, oraz masie odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przetworzonych poza UE, GIOŚ nie posiada odrębnie ww. informacji. Ponadto należy wskazać, że z powodu okresu przejściowego związanego z utrzymaniem wzoru sprawozdania dla wprowadzającego sprzęt o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ-SEE2 (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1226), GIOŚ dysponuje jedynie łączną masą odpadów przekazanych do prowadzącego recykling lub odzysk inny niż recykling. W ramach tych operacji odpady mogły być zagospodarowane na terytorium Polski, poddane eksportowi lub wewnątrzwspólnotowej dostawie.

Tabela nr 2

Odzysk, przygotowanie do ponownego użycia i recykling zużytego sprzętu, a także uzyskane poziomy odzysku oraz przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu w danym roku kalendarzowym (2016)

Nr kolumny	1	2	3	4	5	6
	Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesom odzysku (w tym przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi)*	Osiągnięty poziom odzysku zużytego sprzętu**	Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych recyklingowi	Masa zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia	Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu przygotowanych do ponownego użycia***	Osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu****
	kg	%	kg	kg	kg	%
1. Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	97 615 854,03	86,58	97 187 404,67	78 086,00		86,27
2. Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	18 228 657,10	88,59	18 127 699,30	74 308,00		88,46
3. Sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny	19 916 882,69	75,00	19 494 466,39	402 237,30		74,92
4. Sprzęt konsumencki i panele fotowoltaiczne	15 021 661,70	82,44	14 915 383,20	58 463,00		82,18
5. Sprzęt oświetleniowy	10 700 916,80	87,95	10 529 602,10	42 699,80		86,89
5a. Gazowe lampy wyładowcze	2 158 479,60	61,45*****	2 158 434,60	0,00		61,45*****
5b. Diody elektroluminescencyjne (LED)	2 078 377,00	Brak danych*****	2 078 377,00	0,00		Brak danych*****
6. Narzędzia elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych stacjonarnych narzędzi przemysłowych	17 753 676,45	88,78	17 593 974,90	143 088,55		88,69
7. Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	3 206 851,40	88,72	3 174 304,20	30 575,20		88,67
8. Wyroby medyczne, z wyjątkiem wszelkich wyrobów wszczepionych i zainfekowanych	1 531 896,10	83,47	1 530 905,70	420,40		83,44

9. Przystawki do monitorowania i kontroli	2 491 421,39	88,52	2 456 625,59	33 931,80		88,49
10. Automaty wydające	1 296 527,30	70,45	1 163 284,30	270,00		63,23
OGÓLEM	192 001 201,56	-----	190 410 461,95	864 080,05		-----

* Wartości wykazane w tej kolumnie stanowią zsumowaną masę odpadów przekazanych do recyklingu, odzysku innego niż recykling i ponownego użycia wynikających ze sprawozdań o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ-SEE2, sporządzanych przez wprowadzających sprzęt.

** Poziom odzysku zużytego sprzętu obliczono zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej i EUROSTAT, dzieląc liczbę wskazaną w kolumnie nr 1 – Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesom odzysku przez liczbę w kolumnie nr 5 w tabeli nr 1 – Masa zużytego sprzętu przetworzonego w zakładach przetwarzania.

*** Do dnia utworzenia Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami w kolumnie nr 4 należy wpisać łączną masę zużytego sprzętu lub części składowych pochodzących ze zużytego sprzętu przekazanych do ponownego użycia, zgodnie z informacją przekazaną w sprawozdaniach przedłożonych przez wprowadzających sprzęt. Kolumnę nr 5 należy pozostawić niewypełnioną.

**** Poziom recyklingu zużytego sprzętu obliczono zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej i EUROSTAT, dzieląc zsumowaną liczbę wskazaną w kolumnach nr 3 i 4 – Masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesom recyklingu oraz Masa zużytego sprzętu przygotowanego do ponownego użycia przez liczbę w kolumnie nr 5 w tabeli nr 1 – Masa zużytego sprzętu przetworzonego w zakładach przetwarzania.

***** Z uwagi na okres przejściowy związany z utrzymaniem wzorów sprawozdań dla gospodarujących odpadami, tj. zbierającego i przetwarzającego zużyty sprzęt, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, diody LED zostały zaklasyfikowane do grupy 5, rodzaj 6 sprzętu oświetleniowego. Wobec powyższego GIOŚ nie posiada ww. danych za 2016 r. Powyższe wiąże się bezpośrednio ze wskazaniem niższego poziomu odzysku i poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu gdyż, w sprawdzaniu o przetworzonym zużytych sprzęcie przetworzone Diody elektroluminescencyjne (LED) nie są klasyfikowane jako „gazowe lampy wyładowcze”, ale jako pozostały sprzęt oświetleniowy (rodzaj 5.6 zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym).